

RADNA GRUPA ZA ŽENSKO PODUZETNIŠTVO ZAVRŠNI DOKUMENT

Krf, 11. lipnja 2014.

Uvod

Sastanak radne grupe za žensko poduzetništvo održan je u sklopu 14. Foruma gospodarskih komora jadransko-jonskog područja 11. lipnja 2014. godine na Krfu, Grčka.

U njegovom radu sudjelovale su 43 poslovne žene, poduzetnice i predstavnice institucija iz sedam zemalja - Italije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije, Albanije i Grčke.

Radnu grupu je umjesto koordinatorice Jadranke Radovanić, koja je zbog bolesti bila odsutna, vodila Terezina Orlić, predsjednica HGK Županijske komore Dubrovnik.

Tema radne grupe je bila "Istraživanje, inovacije i razvoj MSP-a/lzgradnja kapaciteta", a ključna govornica Sophia Economacos iz Eurochambersa – ženske mreže EWN.

Strateške smjernice

Budući je ovogodišnji Forum bio posvećen Jadransko-jonskoj makroregiji i ulozi gospodarskih komora u novom ekonomskom scenariju, te je održan nekoliko dana prije objave Akcijskog plana Makroregije, tako su i teme radnih grupa bile vezane za odgovarajuće EUSAIR stupove. Radna grupa ženskog poduzetništva bavila se tematskim kontekstom unakrsnih prioriteta EUSAIR-a: "Istraživanje, inovacije i razvoj MSP-a/lzgradnja kapaciteta".

Uvodno je na temu izlagala Sophia Economacos koja je iznijela pokazatelje o ženskom poduzetništvu i prepreke s kojima se isto susreće (postotak žena na rukovodećim mjestima; razlika u plaćama između muškaraca i žena koja se u privatnom sektoru čak i povećala; nedostatak zakonske vidljivosti i dr.), kao i mogućnosti stvaranja zapošljavanja i novih radnih mjesta (primjer tzv. socijalnog gospodarstva/zadugarstva koje nije profitno ali stvara nova radna mjesta; projekt Erasmus i program "Poduzetništvo za inovativnu promjenu" koji daje priliku mladim ženama da unaprijede svoje poduzetničko znanje u drugim EU zemljama).

Joanna Mouliou iz Europske komisije govorila je o mogućnostima koje trenutno postoje za žensko poduzetništvo, kao i o važnosti i prilikama koje će gospodarstvu obuhvaćenih zemalja, pa time i ženskom poduzetništvu, donijeti strategija Jadransko-jonske makroregije. Pri Komisiji ne postoji zaseban dio za žensko poduzetništvo ali postoje mogućnosti za isto te je bilo njegova financiranja. Sudionice radne grupe iskoristile su nazočnost predstavnice EK za upite, savjete i prijedloge.

Terezina Orlić je izvijestila da je, vezano za zaključak 8. kongresa poduzetnica jadransko-jonskog područja, predstavnicama zemalja sudionica ove radne grupe dostavljena anketa o financiranju ženskog poduzetništva u njihovim zemljama s prijedlozima po tom pitanju. Na anketu su odgovorile predstavnice iz Italije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Grčke, a još nije stigao odgovor iz Albanije. Rezimirajući pristigle odgovore izdvojila je da se mahom svi slažu da je potreban integralni pristup ženskom poduzetništvu, od podizanja svijesti do financiranja (kreditnih linija) i razvijanja logistike poduzetnicama. Orlić je potom dala riječ predstavnicama komora, udruga i institucija iz pojedinih zemalja kako bi elaborirale o stanju ženskog poduzetništva po zemljama – statističkim podacima, financiranju, inicijativama i projektima, te dale prijedloge.

Patrizia Casagrande Esposto je govoreći o stanju u Italiji i provinciji Ancona navela da je u razdoblju 2009.-2013. broj poduzetnica smanjen, ali ipak manje nego što se smanjio broj poduzetnika. Ukazala je na zajedničke probleme i promjene koje se tiču mora koje spaja naše države (zagađenje, emigracije...) u čemu žene također trebaju sudjelovati i dati svoj doprinos.

Željana Bevanda je dala presjek stanja ženskog poduzetništva u BiH od prošlog Foruma. U FBiH se radi na bazi podataka žena poduzetnica, obrađeno je više od 10.000 poduzeća od čega su žene u vlasničkoj strukturi u nešto više od 2.450 subjekata, a većinski 2.150. Gospodarska komora FBiH daje podršku poslovnim ženama kroz više vidova, između ostalog sudjelovanjem u projektima poput regionalnog projekta "Žensko poduzetništvo – motor za stvaranje radnih mjesta u jugoistočnoj Europi" koji provodi GTF. Institucionalna financijska podrška najviše je izražena kroz aktivnosti ministarstava. Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta FBiH već niz godina dodjeljuje grant sredstva poduzetništvu žena u FBiH, a u 2014. u sklopu projekta "Poticaj poduzetništvu žena" sredstva su dobile 62 korisnice, dok su za projekt "Poticaji inovatorima-pojedincima" od ukupno šest inovacija tri ostvarile žene.

Ksenija Đukanović je izvijestila o trenutnom stanju u Crnoj Gori. Od ukupnog broja aktivnih poslovnih subjekata u Crnoj Gori u 2011. godini 90,4% ih je bilo u vlasništvu muškaraca a svega 9,6% u vlasništvu žena, po čemu Crna Gora u usporedbi s ostalim europskim zemljama ima najmanji udio žena nosilaca poslovnih aktivnosti. I Privreda komora Crne Gore je jedan od partnera u projektu "Žensko poduzetništvo - motor za stvaranje radnih mjesta u jugoistočnoj Europi", a ženama u biznisu posvećen je XVI. ovogodišnji sastanak Cetinjskog parlamentarnog foruma. U Crnoj Gori je u tijeku priprema Strategije za razvoj ženskog poduzetništva čije je donošenje planirano do kraja 2014. godine.

Flutura Xhabija je u ime udruge SHGPAZ referirala o stanju u Albaniji. U Albaniji su dosta koristili regionalna iskustva, te su također uključeni u projekt "Žensko poduzetništvo – motor za stvaranje radnih mjesta u jugoistočnoj Europi". Naglasila je važnost informacije, edukacije, mogućnosti kreditnih linija/financiranja.

Dragica Karajić iz hrvatskog Ministarstva poduzetništva i obrta podijelila je sa sudionicama radne grupe iskustva Dunavske strategije, te je ujedno predstavila Strategiju razvoja ženskog poduzetništva RH 2014.-2020.

Jasna Jaklin Majetić je prezentirala aktivnosti HGK Županijske komore Pula na poticanju ženskog poduzetništva i inovatorstva, te je naglasila važnost umrežavanja žena. Također je predstavila skupinu poduzetnica iz Istre i Rijeke, koje su u respektabilnom broju došle na Krf i ponudile svoje kvalitetne, unikatne i inovativne proizvode.

Mary Ann Rukvina Cipečić više je govorila o regionalnom projektu "Žensko poduzetništvo – motor za stvaranje novih radnih mjesta", koji financira Kraljevina Švedska kroz razvojnu agenciju SIDA, a provodi GTF u suradnji sa SEECCEL-om. Projekt traje tri godine (2012.-2015.), a područje implementacije je u 9 zemalja (Albanija, BiH, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Moldavija, Srbija, Turska). Upozorila je na općenito lošu percepciju poduzetništva, pa i ženskog, te predložila jače uključivanje u istraživački, znanstveni koncept kao i veće uključivanje muških kolega u rad radne grupe.

U drugom dijelu sastanka, u okviru primjera dobre prakse a vezano za središnju temu radne grupe, u jakom su se sastavu predstavile hrvatske poduzetnice inovatorice iz Istre i Rijeke. Didaktičku dječiju igračku predstavila je Petra Juračić, proizvode od ljekovitog bilja Dubravka Bašlin Orlić (Svijet biljaka d.o.o.), društvene igre Osvoji Jadran i Mediteranaut Sanja Vale Čupić (Adrianaut d.o.o.), vlažne maramice za čišćenje mobitela Marina Črnac (M.presencia d.o.o.), filigranski nakit Jasminka Benazić (Claudia Zlato d.o.o.), tekstilne proizvode Marija Ribarić (Marytess d.o.o.), pjenušce Katarina Peršurić (Pjenušci Peršurić d.o.o.), te ustanovu "Zlatne ruke" za zdravstvenu njegu u kući Vesna Plavšić. Vesna Rusić (klaster RE: Crafts) iz Srbije

predstavila je projekt "Žene za žene", kojemu je cilj uspostavljanje suradnje poduzetnica kroz razmjenu znanja i iskustava.

Zaključci

Okrugli stol je istakao potrebu da gospodarske komore jadransko-jonskog područja, kroz približavanje novom Akcijskom planu Jadransko-jonske makroregije, nastoje identificirati teme i prioritete od najvećeg interesa ženskim tvrtkama/žp (kao što su: pristup kreditima, edukacija, tehnološke inovacije) i odmah se aktiviraju u konkretnom projektiranju u skladu s utvrđenim prioritetima novih europskih programa 2014.-2020. dostupnih za Makroregiju.

U isto vrijeme, stol predlaže da se poduzmu akcije kako bi se istakla, u fazi tekućeg programiranja novih financijskih instrumenata koji će biti dostupni za jadransko-jonsko područje tijekom sljedećih sedam godina, osobito u dokumentima planiranja posvećenima strategiji Makroregije, važnost podrške ženskom poduzetništvu i pitanjima vezanima za njega.

Potreban je integrirani pristup u daljnjem širenju kulture ženskog poduzetništva, preko svih oblika financijskih mjera, infrastrukture do podizanja svijesti o potrebi i važnosti uključivanja žena u gospodarske aktivnosti pojedinih država, pa time i Makroregije.

Radi racionalizacije troškova sudionice radne grupe su prihvatile zaključak s 8. kongresa poduzetnica da se kongresi ubuduće održavaju svake druge godine.

Povodom implementacije Strategije Jadransko-jonske makroregije predlaže se svim gospodarskim komorama, članicama Foruma, da pozovu svoje poduzetnike na Izložbu hrane i pića HISTRIA, koja će se u veljači 2015. održati u Puli, Hrvatska. Komorama će se izlagački prostor za njihove poduzetnike, bilo pojedinačno bilo kroz zajednički jadransko-jonski nastup, ustupiti bez naknade.

Nastaviti rad na statističkom praćenju žena u poduzetništvu u pojedinim zemljama, kao ključne baze za buduće projekte ženskog poduzetništva Jadransko-jonske makroregije.

Raditi na donošenju Strategije razvoja ženskog poduzetništva u zemljama koje je još nemaju.

Dogovorene aktivnosti

Tajništvo radne grupe će predstavnicama pojedinih zemalja dostaviti pristigle popunjene ankete o financiranju ženskog poduzetništva po zemljama, radi uvida i razmjene ideja/informacija.

Tajništvo Radne grupe za žensko poduzetništvo
Hrvatska Gospodarska Komora – Županijska komora Split
Kontakt osoba: Suzana Prkić-Jurić
Tel: 00385 21 321 176
Fax: 00385 21 346 956
Email: sprkic@hgk.hr